

STRATEGIJA ZAPOSŁJAVANJA OPŠTINE KOZARSKA DUBICA ZA PERIOD 2026 - 2031. GODINA

Kozarska Dubica, mart 2026. godine

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
2.	STRATEŽKA PLATFORMA	5
2.1.	Geografske karakteristike i saobraćajna povezanost.....	5
2.2.	Demografske karakteristike	5
2.3.	Situaciona analiza u oblasti obrazovanja.....	8
2.4.	Situaciona analiza lokalne privrede	12
2.5.	Situaciona analiza lokalnog tržišta rada.....	12
2.6.	Analiza trendova i rodna perspektiva u zapošljavanju	15
2.7.	Rodna perspektiva u zapošljavanju	17
3.	SWOT ANALIZA I STRATEŽKO FOKUSIRANJE	18
3.1.	Pregled unutrašnjih i spoljnjih faktora u SWOT analiza	18
3.2.	Strateško fokusiranje	19
3.3.	Vizija razvoja	19
4.	STRATEŽKI CILJEVI	20
5.	PRIORITETI I MJERE SA INDIKATORIMA.....	22
6.	UNUTRAŠNJA I MEĐUSOBNA USKLAĐENOSTI STRATEŽKIH DOKUMENATA	25
7.	OKVIRNI FINANSIJSKI PLAN.....	28

1. UVOD

Općina Kozarska Dubica, kao uostalom i većina lokalnih zajednica u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, suočava se sa ozbiljnim izazovima kada je u pitanju lokalno tržište rada i sprovođenje politika obrazovanja i zapošljavanja. Radi se prije svega o izazovima kvantitativne i kvalitativne neusklađenosti između ponude i tražnje za radnom snagom, bilo da se radi nedostacima vještina i njihovim potrebama na tržištu rada ili neusklađenost pojedinih segmenata obrazovnog procesa sa potrebama privrede, što opet dovodi do pojave dugoročne i strukturne nezaposlenosti s jedne strane i nemogućnosti privrede da na lokalnom tržištu rada nađe adekvatnu radnu snagu.

U skladu sa navedenim donesena je odluka o izradi Strategije zapošljavanja općine Kozarska Dubica za period 2026-2031. godine (u daljem tekstu Strategija). Strategija ima dvostruku ulogu: da pruži realnu i sveobuhvatnu sliku stanja obrazovanja, tržišta rada i zapošljavanja u Kozarskoj Dubici, te da definiše strateške ciljeve, prioritete i mjere kojima se ta situacija može unaprijediti u narednih šest godina. Dakle, strateškim dokumentom treba da se na bazi utvrđenih polaznih osnova definišu ciljevi, prioriteti i mjere te postavе jasne smjernice za djelovanje svih aktera kako bi se u zadanom vremenskom okviru odgovorilo na sve izražene potrebe za promjenama na lokalnom tržištu rada.

Strategija je izrađena u okviru projekta „Lokalno partnerstvo za zapošljavanje GDK” koji Općina Kozarska Dubica realizuje kao vodeći partner u saradnji sa Gradom Gradiška i Općinom Kostajnica. Projekat je dio šireg programa „Podrška Evropske unije lokalnim partnerstvima za zapošljavanje – Faza II (LEP II)” koji finansira Evropska unija, a realizuje Međunarodna organizacija rada (MOR) u BiH.

Kada je u pitanju metodologija izrade, pošlo se od specifičnosti lokalnog konteksta uz l'vrst oslonac na principe održivog razvoja, rodne ravnopravnosti i inkluzivnosti, kao i na ciljeve Evropske unije u oblasti zapošljavanja i obrazovanja. U skladu sa navedenim Strategija povezuje lokalni razvoj i djelovanje na lokalnom tržištu rada sa širim nacionalnim i međunarodnim okvirom na način da su tokom njene pripreme uzeti u razmatranje sljedeći i strateški i planski dokumenti:

- Strategija razvoja općine Kozarska Dubica za period 2022-2028. godina;
- Okvir za realizaciju Ciljeva održivog razvoja u BiH;
- Program ekonomskih reformi Republike Srpske i Program rada Vlade Republike Srpske;
- Strategija zapošljavanja Republike Srpske 2021-2027. godine;
- Strategija razvoja predškolskog, osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja Republike Srpske za period 2022-2030. godine;
- Strategija obrazovanja odraslih u Republici Srpskoj za period 2021-2031. godine

- Strategija razvoja malih i srednjih preduzeća Republike Srpske za period 2021-2027. godine
- Strategija unapređenja društvenog položaja lica sa invaliditetom u Republici Srpskoj 2017-2026.

Ono što je posebno važno glasiti jeste da su za potrebe izrade ovog strateškog dokumenta korišteni podaci iz Analize lokalnog tržišta rada za područje Gradiška, Kozarska Dubica i Kostajnica. Radi se o analizi kojom je, zaključno sa podacima iz tekuće godine, evidentirano stanje na lokalnom tržištu rada i obrazovnom sistemu te utvrđena polazna osnova za kreiranje operativnih politika koje će u narednim godinama uticati na povećanje zaposlenosti, unapređenje kvaliteta radne snage i podizanje konkurentnosti lokalne ekonomije.

2. STRATEŠKA PLATFORMA

2.1. Geografske karakteristike i saobraćajna povezanost

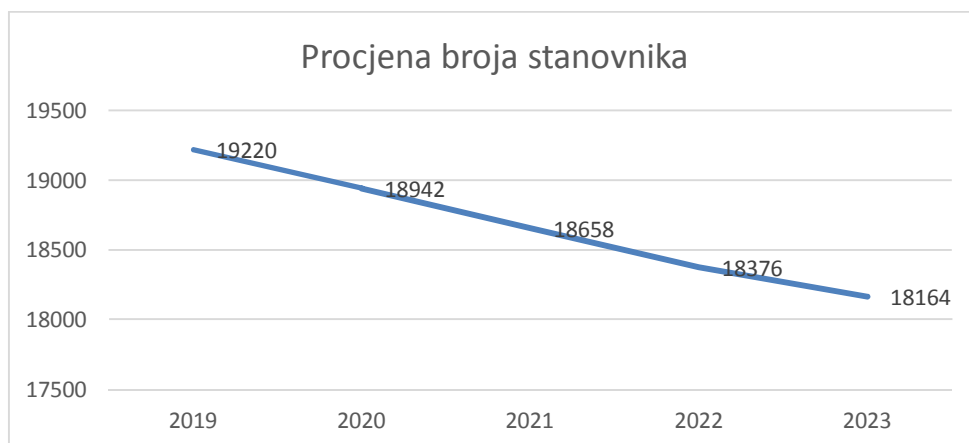
Općina Kozarska Dubica se nalazi na krajnjem sjeverozapadu Republike Srpske i BiH u graničnom području sa Republikom Hrvatskom, na trasama i u blizini najznačajnijih saobraćajnica. Područje općine Kozarska Dubica se nalazi na 45°10' sjeverne geografske širine i 16°50' istočne geografske dužine. Ukupna površina iznosi 499,35 km². Geografski, općina pripada oblasti rubnog dijela Panonske nizije, s prosječnom nadmorskom visinom od 200 m.

Kozarska Dubica ima relativno dobru saobraćajnu povezanost sa ostalim centrima Banja-lučke regije. Putnu mrežu kojom je općina povezana sa ostalim centrima regije čine magistralni put Kostajnica-Kozarska Dubica-Gradiška, te put Kozarska Dubica-Prijedor. Važan segment saobraćajne povezanosti sa daljim prostorom jeste blizina auto-puta Beograd-Zagreb, koji predstavlja glavni putni pravac koji spaja zapadnu sa istočnom i jugoistočnom Evropom.

U skladu sa navedenim može se reći da je geografski i komunikacijski položaj općine Kozarska Dubica veoma povoljan i pruža mogućnosti za unapređenje privrednog i ukupnog razvoja, uz plansku izgradnju saobraćajne infrastrukture i unapređenje procedura transporta ljudi i robe.

2.2. Demografske karakteristike

Na osnovu rezultata Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u Republici Srpskoj i BiH 2013. godine, koje je provela Agencija za statistiku BiH, a koje je objavio Republički zavod za statistiku Republike Srpske u općini Kozarska Dubica živjelo je 21.524 stanovnika. Sa sagledavanjem jasne demografske slike na području općine Kozarska Dubica ovim podacima, koji su jedini zvanični, treba dodati i podatke o broju stanovnika preme procjeni Republičkog zavoda za statistiku (RZS RS). Za 2023. godinu broj stanovnika iznosio je 18.164 i u stalnom je opadanju u posljednjih deset godina

Izvor: Procjena Republičkog zavoda za statistiku Republike Srpske

Stalnom opadanju broja stanovnika doprinosi negativan prirodni prirađtaj i izrađene unutrađnje i vanjske migracije.

Tabela: pregled unutrađnjih migracija za period 2019 ņ 2023. godina

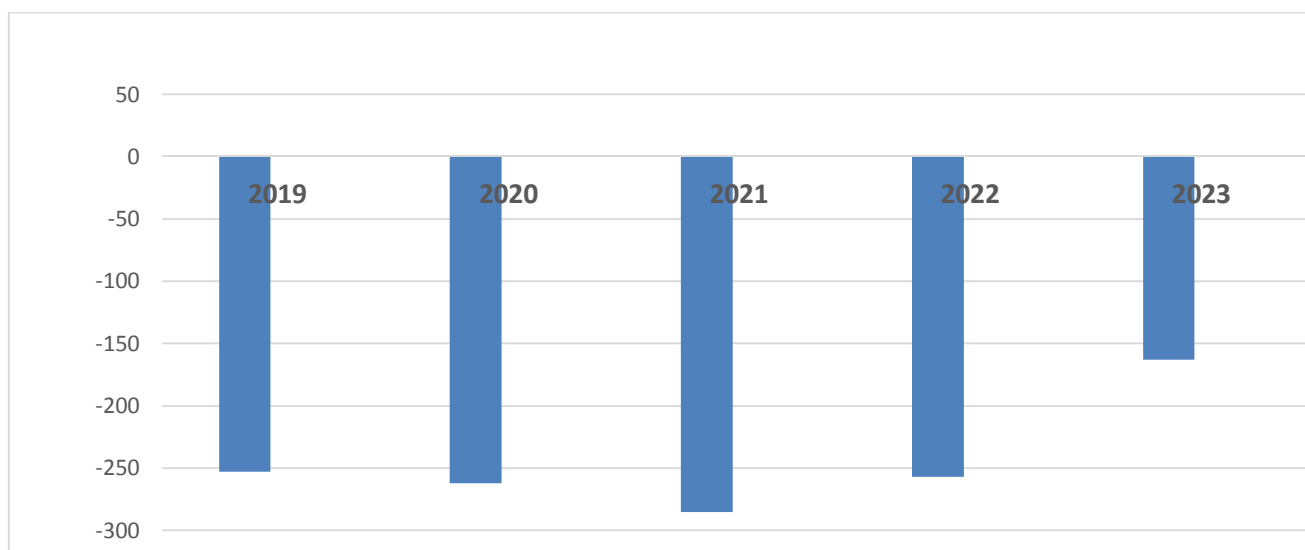
KOZARSKA DUBICA ņ po godiama	Broj doseljenih u opđtine Republike Srpske				Broj odseljenih iz opđtina Republike Srpske				Migracioni saldo
	ukupno	iz Federacije BiH	iz Brņ ko distrikta	iz drugih opđtina RS	ukupno	u Federaciju BiH	u Brņ ko distrikt	u druge opđtine RS	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
2019	83	19	-	64	107	34	-	73	-24
2020	74	14	-	60	90	11	2	77	-16
2021	103	15	1	87	108	20	-	88	-5
2022	106	31	1	74	112	17	1	94	-6
2023	113	30	1	82	122	29	-	93	-9

Izvor: Republiņ ki zavod za statistiku Republike Srpske

Prema podacima u tabeli mođe se vidjeti da je u 2023. godini iz opđtine je odselilo 122 lica, a evidentirano doseljenih 113 lica, ņto je nastavak negativnog migracionog salda od 2015. godine.

Kada je u pitanju prirodni prirađtaj, kao razlika između broja roņenih (natalitet) i umrlih (mortalitet), u jednoj godini na 1000 stanovnika, i taj podatak biljeđi negativan saldo. Ono ņto posebno zabrinjava je da je on konstantno negativan i iznad 100 ljudi ņto je znaņajno optereņenje za demografsku strukturu posmatrane lokalne zajednice.

Grafikon: Prirodni prirađtaj u opđtini Kozarska Dubica za period 2019 - 2023

Izvor: Republiņ ki zavod za statistiku Republike Srpske

Starosna struktura stanovništva pokazuje da je prosječna starost stanovništva na području općine Kozarska Dubica 46 godina a da je indeks starenja vrlo nepovoljan i iznosi 222,09 indeksnih poena.

Tabela: starosna struktura stanovništva općine Kozarska Dubica prema podacima za 2023. godinu

Grupe starosti						Prosječ na starost	Indeks starenja
0-14		15-64		65+			
broj	%	broj	%	broj	%		
1.936	10.66	11.782	64.86	4.446	24.48	46.32	222.09

Izvor: Republički zavod za statistiku Republike Srpske

U odnosu na druge općine i gradove sa kojima se Kozarska Dubica graniči, Gradiška i Prijedor imaju veći broj stanovnika dok je Kostajnica znatno manja.

Broj stanovnika u JLS koje graniči sa općinom Kozarska Dubica – procjena RZZS RS za 2023. godinu

OPŠTINA/GRAD	Broj stanovnika
Kozarska Dubica	18.164
Gradiška	45.961
Kostajnica	5.194
Prijedor	75.908

Izvor: Republički zavod za statistiku Republike Srpske

2.3. Situaciona analiza u oblasti obrazovanja

Djelatnost osnovnog vaspitanja i obrazovanja, kao dio jedinstvenog vaspitno-obrazovnog sistema Republike Srpske, uređena je Zakonom o osnovnom vaspitanju i obrazovanju (Službeni glasnik Republike Srpske br.44/17, 31/18, 84/19, 35/20, 63/20 i 81/22). Pomenutim zakonom definisano je da osnovno obrazovanje traje devet godina, da je besplatno i obavezno za svu djecu, uzrasta od šest do petnaest godina. Paralelno sa sticanjem osnovnog obrazovanja i vaspitanja, može se sticati i umjetničko obrazovanje i vaspitanje, pod uslovima i na način propisan zakonom. Takođe je regulisano i obrazovanje djece sa posebnim vaspitno-obrazovnim potrebama (specijalna odjeljenja i škole).

Zakonom o srednjem obrazovanju i vaspitanju (Službeni glasnik Republike Srpske br. 41/18, 35/20 i 92/20) regulisana je djelatnost srednjih škola, u kojima se ostvarenjem nastavnog plana i programa, u skladu sa zakonom, stiče srednje obrazovanje. Srednje obrazovanje nije obavezno, ali je dostupno svima, pod jednakim uslovima.

Na području opštine Kozarska Dubica obrazovanje se obavlja kroz rad tri osnovne (centralne) i sedam područnih osnovnih škola, jedne srednje škole kao i jednim područnim odjeljenjem Muzičke škole "Branko Smiljanić" Gradiška.

Osnovno i srednje obrazovanje

Kada je u pitanju osnovno i srednje obrazovanje na području opštine Kozarska Dubica postoje, kako je već navedeno, 3 centralne i 3 područne škole. Dvije osnovne centralne škole smještene su u gradu, a treća u Knežici. Područne škole nalaze se u Demirovcu, Meleli i Meluvolu.

Jedna je srednja škola i to JU SGC "Nikola Tesla" sa četverogodišnjim i trogodišnjim zanimanjima. Škola raspolaže sa 2236 m² zatvorenog prostora i 15400 m² otvorenog prostora, 23 učionice, 4 radionice, 13 kabineta. Nema vlastitu dvoranu niti igrališta već koristi gradsku dvoranu. Zanimanja za koja se školuju učenicima srednje škole su: gimnazija, farmaceutski tehničar, sanitarno-laboratorijski tehničar, kozmetički tehničar, tehničar mehatronike, automehaničar, bravar-zavarivač, kuvar i frizer.

Pored navedenih škola postoji i područno odjeljenje Muzičke škole "Branko Smiljanić" Gradiška, koje raspolaže sa ukupnom neto površinom od 306 m². Muzičku školu u opštini na godišnjem nivou pohađa oko 70 učenika.

Po pitanju obrazovanja podaci za period 2018/2019. i 2022/2023. ukazuju na kontinuiran pad broja učenika i škola, i u osnovnom i u srednjem obrazovanju. To potvrđuje gire demografske trendove depopulacije, smanjenja nataliteta i migracija u opštini.

U sferi osnovnog obrazovanja primjetan je pad broja učenika ali i škola. Broj učenika je u padu: sa 1277 učenika (2018/19) na 1161 učenika (2022/23), što je smanjenje od oko 9%. Posebno zabrinjava činjenica da je pad konstantan svake godine. Struktura učenika po razredima - I razredi I i V i razredi VI i IX bilježe smanjenje broja učenika. 2018/19. u nižim

razredima bilo je 684 učenika, a 2022/23. njih 658 (pad od 26). U višim razredima pad je izraženiji: sa 593 učenika na 503 (pad od 90). Ovo ukazuje da je broj upisane djece u školu svake godine manji nego broj učenika koji završava, što dugoročno znači nastavak pada školske populacije.

Posljedično se javlja i smanjenje broja nastavnog osoblja sa 128 na 115, što je proporcionalno padu broja učenika i škola. Uprkos padu, odnos učenika i nastavnika ostaje relativno povoljan, što može značiti manja odjeljenja i individualniji pristup, ali i problem održivosti broja zaposlenih u uslovima daljeg smanjenja broja djece.

U oblasti srednjeg obrazovanja pad broja učenika je drastičan: sa 464 učenika (2018/19) na 370 učenika (2022/23), što je smanjenje od 20,3% u pet godina. Ovo je još brži pad nego u osnovnim školama, što znači da veliki broj mladih nakon osnovne škole ne nastavlja obrazovanje u lokalnoj srednjoj školi, već vjerovatno odlazi u druge gradove ili u inostranstvo. Isto tako, broj odjeljenja smanjen je sa 24 na 20 što potvrđuje da su škole bile prinuđene na spajanje odjeljenja zbog manjka učenika. Broj nastavnika je isto tako smanjen sa 46 na 44, što nije u istom omjeru sa padom broja učenika i što pokazuje da je škola zadržala relativno stabilan broj zaposlenih, ali u budućnosti se može suočiti s izazovima finansijske održivosti.

Tabela: pregled broja učenika osnovnih i srednje škole u opštini Kozarska Dubica

Školska godina	Osnovne škole						Srednje škole			
	broj škola	učenici				nastavno osoblje	broj škola	broj odjeljenja	učenici ukupno	nastavno osoblje
		ukupno	razredi I-V	razredi VI-IX	nivoi I-IV					
2018/2019	10	1277	684	593	-	128	1	24	464	46
2019/2020	9	1252	692	560	-	126	1	21	423	46
2020/2021	8	1204	711	493	-	131	1	22	430	45
2021/2022	8	1177	681	496	-	126	1	22	415	41
2022/2023	7	1161	658	503	-	115	1	20	370	44

Izvor: Republički zavod za statistiku Republike Srpske

U skladu sa navedenim lokalne politike obrazovanja i demografije imaju prioritetan zadatak da motiviraju mlade porodice da ostanu, razvijaju programe podrške roditeljima i jačaju atraktivnost lokalnih škola.

Rezultati anketiranja učenika srednje škole

U prilog situacionoj analizi u oblasti obrazovanja potrebno je navesti i podatke prikupljenje kroz anketiranje učenika srednjih škola na teritoriji opštine Kozarska Dubica, Gradiška i Kostajnica. Anketiranje učenika srednjih škola je sprovedeno o njihovim planovima nakon završetka obrazovanja i rezultat imaju važnu ulogu u kreiranju lokalnih politika na području opštine Kozarska Dubica i Kostajnica. Glavna svrha ankete bila je:

- Istraživanje budućih karijernih planova mladih

- Identifikacija interesa za nastavak školovanja
- Podrška lokalnom razvoju tržišta rada
- Prepoznavanje potreba za novim obrazovnim smjerovima
- Podsticanje preduzetničkog duha među mladima
- Izrada strategija za zadržavanje mladih u lokalnoj zajednici
- Unapređenje lokalne obrazovne i ekonomske politike

Anketirano je ukupno 808 učenika od kojih je 71,5 % iz Gradiške, 10,9 % iz Kozarske Dubice, 3,6 % iz Kostajnice, 14% iz ostalih mjesta u okolini Gradiške, Kozarske Dubice i Kostajnice.

Prema polu, 57,5% anketiranih su žene a 42,5% anketiranih su muškarci.

Ključni rezultati ankete

Rezultati ankete ukazuju na različite planove i preferencije u pogledu nastavka školovanja i zapošljavanja.

Opšti planovi nakon srednje škole

- 39,7% planira tražiti posao
- 31,6% planira nastaviti školovanje u BiH
- 22,3% planira školovanje u inostranstvu

Planirani smjerovi u BiH

- ☐ 12,7% Mašinski fakultet
- ☐ 10,8% Medicina
- ☐ 10,5% Pravni fakultet
- ☐ 9% Ekonomski fakultet
- ☐ 7,6% Elektrotehnika
- ☐ Ostali fakulteti (manji procenti)

Planirani nastavak života i školovanja u inostranstvu

- ☐ 38,8% Srbija
- ☐ 13% Njemačka
- ☐ 10,8% Austrija
- ☐ 4,2% Hrvatska
- ☐ Ostale zemlje

Oblasti studiranja u inostranstvu

- ☐ 13,8% Medicina
- ☐ 12,6% Mašinski fakultet
- ☐ 11,5% Pravni fakultet
- ☐ 9,8% Ekonomija
- ☐ 9,2% Elektrotehnika
- ☐ Ostale oblasti

Spremnost za pokretanje vlastitog posla

Kada je pitanju spremnost za pokretanje vlastitog biznisa 59% bi pokrenulo biznis dok 41% njih nije zainteresovano. Odabrane djelatnosti za pokretanje biznisa su:

- Ç 14,4% IT
- Ç 13,4% Zanatstvo
- Ç 11,5% Proizvodne djelatnosti
- Ç 9,6% Ugostiteljstvo
- Ç Ostale djelatnosti

Ovi podaci ukazuju na značajno interesovanje mladih za preduzetništvo, posebno u sektorima kao što su IT, zanatstvo i proizvodnja, što može biti osnova za kreiranje programa podrške, edukacije i finansiranja za mlade preduzetnike.

Kao ključne nedostatke ili prepreke kod pokretanja posla učenicima vide:

Problem	Procenat
• Nedostatak finansijskih sredstava	65,3%
• Nedostatak tehničkih znanja i menadžerskih sposobnosti	30,1%
• Nedostatak hrabrosti	23,6%
• Nedostatak ideje	21,8%
• Nedostatak znanja o registraciji biznisa	18,9%

U smislu potreba za novim zanimanjima učenicima su izdvojili sljedeće:

- Ç Autoelektričar
- Ç Kozmetičar
- Ç Saobraćajni tehničar
- Ç Fizioterapeut
- Ç Građevinski tehničar

Prilikom anketiranja učenicima su sugerisali i druga specijalizovana zanimanja u skladu sa savremenim zahtjevima tržišta rada. Ovo ukazuje na potrebu za adaptacijom srednjoškolskih programa kako bi učenici stekli relevantne kvalifikacije.

2.4. Situaciona analiza lokalne privrede

Općina Kozarska Dubica predstavlja važan lokalni privredni centar u sjevernom dijelu Republike Srpske, sa tradicionalno snažnom orijentacijom na industriju, poljoprivredu i trgovinu. Geografski položaj općine, u neposrednoj blizini granice sa Republikom Hrvatskom, omogućava povoljne uslove za razvoj spoljnotrgovinske razmjene i industrijske proizvodnje.

Prema Informaciji o stanju u privredi za 2023. godinu, na teritoriji općine registrovano je ukupno 178 privrednih subjekata, koji zapošljavaju 2.336 radnika. Struktura vlasništva dominantno je privatna: 80,95% preduzeća nalazi se u privatnom vlasništvu, dok javna i državna preduzeća čine oko 14,13%.

Posmatrano po privrednim granama:

- Industrija čini 30,34% svih privrednih subjekata;

- Trgovina na veliko i malo učestvuje sa 23,6%;

- Ostalo (Poljoprivreda i gumarstvo, građevinarstvo i drugo) sa 46%

Ova struktura ukazuje na dominantan uticaj industrijske i trgovinske djelatnosti na lokalni ekonomski razvoj, uz značajan potencijal u primarnom sektoru.

Finansijski pokazatelji privrede

U 2023. godini, ukupan prihod privrede Kozarske Dubice iznosio je 370.183.543 KM, što predstavlja rast od 2% u odnosu na 2022. godinu. Ipak, podaci o dobiti i gubicima ukazuju na određene negativne trendove lokalne ekonomije:

- Ukupna dobit opala je za 29% u odnosu na prethodnu godinu;

- Ukupni rashodi porasli su za 5%, što je rezultiralo smanjenjem neto dobiti;

- Gubici su udvostručeni u odnosu na 2022. godinu (rast od 98%).

Prosječna neto plata zaposlenih u privredi iznosila je 920 KM, što je za oko 5% više nego u 2022. godini. Iako je došlo do rasta plata, one su i dalje ispod republičkog prosjeka, što utiče na zadržavanje radne snage u lokalnoj privredi.

Posmatrano po djelatnostima, najveći prihodi ostvareni su u industriji (238,5 miliona KM), dok je sektor trgovine na veliko i malo zabilježio pad prihoda od oko 6%. Poljoprivreda i gumarstvo zabilježili su pad prihoda za čak 50%, što upućuje na strukturne izazove u agrarnom sektoru.

2.5. Situaciona analiza lokalnog tržišta rada

Ukupan broj zaposlenih na području općine Kozarska Dubica je u prethodnih pet godina relativno konstantan, s tim da je došlo do određenih promjena u strukturi zaposlenih, pada broja zaposlenih muškaraca a porast broja zaposlenih žena što se dijelom može dovesti u vezu i sa izraženim radnim migracijama

Tabela: ukupan broj zaposlenih u općini Kozarska Dubica / po godinama i polu

Pol/godina	2019	2020	2021	2022	2023
svega	4.000	4.037	3.898	3.990	3.995
muški	2.255	2.238	2.117	2.139	2.128
ženski	1.745	1.799	1.781	1.851	1.867

Izvor: Republički zavod za statistiku Republike Srpske

Generalna struktura zaposlenih po sektorima izgleda ovako:

• Prerađivačka industrija: preko 40% svih zaposlenih;

• Trgovina: oko 25%;

• Poljoprivreda: oko 10%;

• Usluge, zdravstvo i obrazovanje: oko 15%.

Tekstilna i prehrambena industrija, kao najveći poslodavci, angažuju prevashodno žensku radnu snagu, ali su prosječne zarade u tim sektorima ispod prosjeka.

Kada su u pitanju nezaposleni, njihov broj je znatno smanjen u prethodnom periodu. Ipak, pored ove podatke sa prethodnom tabelom može se zaključiti da smanjenje nezaposlenosti nije dovelo do proporcionalnog porasta zaposlenosti na lokalnom tržištu rada. Zbog toga je pretpostavka da je najveći broj nezaposlenih u posmatranom periodu našao zaposlenje na drugim tržištima rada.

Tabela: ukupan broj nezaposlenih u opštini Kozarska Dubica / po godinama i polu

Grad/opština		2019	2020	2021	2022	2023
Kozarska Dubica	svega	1.039	1.023	848	692	658
	žene	516	414	382	324	304

Izvor: Republički zavod za statistiku Republike Srpske

Za pregled lokalnog tržišta rada posebno korisni su rezultati nedavno sprovedenog istraživanja među lokalnim privrednim subjektima na području Gradiške, Kozarske Dubice i Kostajnice o strukturi postojeće radne snage, potrebama za zapošljavanjem u kratkoročnom i srednjoročnom periodu, percepcijom o kvalitetu lokalne radne snage kao i spremnosti poslodavaca za saradnju sa obrazovnim institucijama i uključivanje u programe prekvalifikacije i dokvalifikacije.

Anketa je obuhvatila više od 50 poslodavaca iz različitih sektora ekonomije (proizvodnja, trgovina, usluge, poljoprivreda, građevinarstvo) i prema njoj 68% anketiranih poslodavaca trenutno ima potrebu za dodatnom radnom snagom, najveća potražnja je za radnicima srednje stručne spreme (67% preduzeća) dok je samo 15% anketiranih imalo potrebu za radnicima visoke stručne spreme, uglavnom u oblastima IT-a, menadžmenta i agronomije. Takođe, znatan dio poslodavaca traži operativne radnike sa praktičnim znanjem, više nego teoretski obrazovane kandidate.

Poslodavci prema rezultatima istraživanja sve više cijene radnike koji su spremni na stalno usavrđavanje, fleksibilnost i koji pokazuju radne navike kao što su tačnost, pouzdanost i timski rad.

Percepcija anketiranih poslodavaca o obrazovnom sistemu

Oko 55% anketiranih poslodavac smatra da obrazovni sistem nije dovoljno usklađen sa potrebama tržišta rada. U skladu s tim poslodavci preporučuju uvođenje više praktične nastave u stručnim školama, povećanje broja programa dualnog obrazovanja i aktivniju saradnju škola i privrede u kreiranju nastavnih planova.

Spremnost na saradnju sa obrazovnim institucijama

Prema ovoj temi 48% preduzeća bilo je spremno da učestvuje u programima stručne prakse za učenike; 32% je bilo spremno da podrži dualno obrazovanje kroz prijem učenika na praktičnu nastavu a 19% nudi mogućnost stipendiranja perspektivnih učenika za deficitarna zanimanja.

Spremnost za uključivanje u programe prekvalifikacije

U odnosu na ovu temu 62% preduzeća izrazilo je spremnost da omogući zaposlenima dodatnu obuku i prekvalifikaciju ako bi se takvi programi organizovali u saradnji sa javnim institucijama i uz finansijsku podršku. Pri tome je najveća potrebnja, kada je u pitanju Kozarska Dubica, u tekstilnoj industriji i u proizvodnji papira. Poslodavci, takođe, traže kratke i ciljane programe prekvalifikacije.

Ono što se još može konstatovati je da, iako industrijska proizvodnja čini osnovu zaposlenosti na lokalnom tržištu rada, nedovoljan nivo tehničkih vještina i ograničene mogućnosti za usavrđavanje predstavljaju prepreku za povećanje konkurentnosti lokalne radne snage.

Po pitanju potencijala za novo zapošljavanje, na osnovu rezultata ankete sprovedene kao i analize statističkih i operativnih podataka Biroa za zapošljavanje, identifikovani su sektori sa najvećom potrebom za radnom snagom. To su:

- **Prerađivačka industrija** (Najtraženija zanimanja: Zavarivači, bravari, operateri na CNC mašinama, tehničari mašinske i elektrotehničke struke). U ovom sektoru ključni izazovi su nedostatak stručne radne snage sa iskustvom i mali broj mladih koji se opredjeljuju za tehnička zanimanja. Perspektiva: Nastavak rasta, uz potrebu za kontinuiranom prekvalifikacijom i dokvalifikacijom radne snage.
- **Poljoprivreda i agroindustrija** (Najtraženija zanimanja: Poljoprivredni tehničari, agronomi, radnici u preradi hrane). Ključni izazovi: Sezonski karakter posla, nedostatak stručnih kadrova za intenzivnu proizvodnju i preradu. Perspektiva: Rast zahvaljujući i investicijama u voćarstvo, povrtarstvo i prerađivačke kapacitete.
- **Građevinarstvo** (Najtraženija zanimanja: Zidari, armirači, tesari, fasaderi, građevinski tehničari). Ključni izazovi: Odliv iskusnih radnika u inostranstvo. Perspektiva: Stalno visoka potrebnja zbog infrastrukturnih projekata i privatnih investicija.

- **Trgovina i usluge** (Najtraženija zanimanja: Prodavci, komercijalisti, magacioneri, kuriri). Ključni izazovi: Brza fluktuacija radne snage, nedostatak prodajnih vještina i osnovnog znanja o poslovanju.
- **Informacione tehnologije** (Najtraženija zanimanja: Programeri, sistem administratori, tehnička podrška). Ključni izazovi: Niska ponuda lokalnih kadrova, sve veća potražnja za fleksibilnim digitalnim kompetencijama. Perspektiva: Brzorastući sektor koji nudi mogućnost za otvaranje radnih mjesta sa visokom dodatnom vrijednošću.
- **Zdravstvo i socijalna zaštita** (Najtraženija zanimanja: Medicinske sestre, negovatelji, fizioterapeuti). Ključni izazovi: Nedovoljan broj stručnih lica, posebno za rad sa starom populacijom.

Kao rezime, mogu se izdvojiti glavni izazovi koji obilježavaju lokalno tržište rada Kozarske Dubice a to su:

- ☐ Smanjena profitabilnost privrede, što utiče na sposobnost preduzeća da povećavaju plate i ulažu u modernizaciju proizvodnje;
- ☐ Nedostatak specijalizovane radne snage, posebno u sektorima maštinstva, elektrotehnike i proizvodnje hrane;
- ☐ Starenje radne snage, posebno u javnom sektoru i industriji;
- ☐ Migracije mladih, koje dovode do smanjenja demografskog potencijala za budućni razvoj.

S druge strane, prisutni su i pozitivni trendovi:

- ☐ Otvaranje novih malih i srednjih preduzeća u oblasti ugostiteljstva, usluga i poljoprivredne proizvodnje;
- ☐ Povećano interesovanje za pokretanje zanatskih djelatnosti i start-up inicijativa;
- ☐ Sve veći broj projekata podrške prekvalifikaciji i dodatnom obrazovanju nezaposlenih lica.

2.6. Analiza trendova i rodna perspektiva u zapošljavanju

Analiza trendova relevantnih za lokalno tržište rada je ključna za pravovremeno kreiranje politika zapošljavanja i obrazovanja. Prepoznavanje budućih kretanja omogućava lokalnim zajednicama da se adekvatno pripreme za izazove i iskoriste nove mogućnosti. U tom smislu identifikovani su sljedeći glavni trendovi koji mogu da oblikuju lokalno tržište u općini Kozarska Dubica:

Digitalizacija privrede i administracije

Digitalna transformacija utiče na sve privredne sektore, od proizvodnje do usluga. Sve veći broj preduzeća usvaja nove tehnologije kao što su: Integrisani informacioni sistemi,

Automatizacija proizvodnih procesa, Onlajn prodaja i marketing, Rad na daljinu i fleksibilni oblici zapošljavanja. Moguće implikacije na ovih trendova na tržište rada su:

- Povećana potreba za IT stručnjacima (programeri, administratori mreža, analitičari podataka)
- Potreba za digitalno pismenim radnicima u svim zanimanjima
- Naglasak na vještinama kao što su kreativnost, kritičko razmišljanje i sposobnost rješavanja problema

Zelena ekonomija i energetska tranzicija

Globalni trend prelaska na održive izvore energije i povećanja energetske efikasnosti prenosi se i na lokalni nivo. Moguće implikacije na tržište rada su:

- Nove potrebe za tehničarima za solarne sisteme, energetskim menadžerima, stručnjacima za obnovljive izvore energije
- Potreba za radnicima obučanim za rad u energetski efikasnoj gradnji i održavanju

Demografske promjene – starenje stanovništva

Starenje stanovništva u regionu vodi ka povećanju potražnje za kadrovima u sektoru zdravstva i socijalne zaštite. Kao moguće implikacije na tržište rada prepoznate su:

- Povećana potražnja za medicinskim sestrama, negovateljima, fizioterapeutima
- Razvoj usluga kućne njege i socijalnih servisa

Povećana mobilnost radne snage i emigracija

Migracija mladih radnika ka većim centrima ili u inostranstvo dovodi do:

- Deficita radne snage u ključnim sektorima poput građevinarstva, maštinstva i zdravstva
- Potrebe za novim modelima zapošljavanja (gibridni rad, sezonski radnici, uvoz radne snage)
- Potrebe za kreiranjem stimulativnih mjera za ostanak i povratak mladih

Još jedan važan aspekt sagledavanja trendova i perspektiva na tržištu rada jeste i projekcija novih zanimanja i vještina koje će biti tražene u predstojećem periodu. U tom kontekstu prepoznata su glavna područja i zanimanja koja mogu biti relevantna za dinamiku budućih kretanja na lokalnom tržištu rada u općini Kozarska Dubica.

Nova zanimanja i vještine budućnosti

Područje	Zanimanja
Informacione tehnologije	Programeri, administratori mreža, stručnjaci za sajber bezbjednost
Zelena ekonomija	Instalateri solarnih sistema, tehničari za energetske efikasnosti
Poljoprivreda i agrobiznis	Agronomi za organsku proizvodnju, tehničari za kontrolu kvaliteta hrane
Zdravstvo	Medicinske sestre, fizioterapeuti, negovatelji starijih lica
Obrazovanje i obuka	Instruktori za IT obuke, andragozi (stručnjaci za obrazovanje odraslih)

Turizam i usluge	Organizatori aktivnog turizma, digitalni turisti i ki vodi i
------------------	--

Vještine budućnosti

Pored tehničkih znanja, bit će neophodne i transverzalne vještine:

- Digitalna pismenost
- Kritičko razmišljanje i rješavanje problema
- Fleksibilnost i sposobnost učenja novih znanja
- Komunikacione i pregovaračke vještine
- Rad u multidisciplinarnim i multikulturalnim timovima

2.7. Rodna perspektiva u zapošljavanju

Ravnoteža između polova na tržištu rada predstavlja ne samo pitanje socijalne pravde, već i preduslov za održivi ekonomski razvoj. Uvažavanje rodne perspektive u kreiranju politika zapošljavanja omogućava bolje iskorištavanje ljudskih resursa, povećava produktivnost i doprinosi smanjenju socijalnih nejednakosti.

Na području općine Kozarska Dubica, iako su ostvareni određeni pomaci, i dalje postoje značajne razlike u učestvu muškaraca i žena u različitim sektorima privrede, pristupu obrazovanju za deficitarna zanimanja i mogućnostima napredovanja.

Identifikovane glavne barijere za veću učestvovanje žena

Barijera	Opis
Rodni stereotipi	Žene se rjeđe opredjeljuju za zanimanja u tehnici, IT-u i proizvodnji zbog tradicionalnih predrasuda.
Nedostatak podrške za usklađivanje rada i porodice	Nedovoljno razvijene usluge poput vrtića i dnevnih centara za djecu.
Ograničen pristup obukama i prekvalifikacijama	Programi obuka često nisu rodno senzitivni niti prilagođeni specifičnim potrebama žena.
Malo žena u rukovodećim pozicijama	Žene rjeđe zauzimaju rukovodeće pozicije u preduzećima i javnim institucijama.

I u ovoj oblasti korisni su podaci prikupljeni kroz anketno istraživanje sa poslodavcima. Na osnovu njih može se zaključiti da postoji određeni stepen spremnosti poslodavaca za zapošljavanje žena. Konkretno, 45% poslodavaca navodi da aktivno podržava zapošljavanje žena, 23% poslodavaca ima politike koje promoviraju rodnu ravnopravnost (npr. interne kodekse o jednakim šansama) dok je 32% preduzeća izrazilo spremnost da primi žene na zanimanja koja tradicionalno nisu "ženska" (npr. tehničari, operateri mašina).

U svakom slučaju potrebno je aktivnije raditi na podsticanju žena da se prijavljuju za ova zanimanja, kao i na dodatnoj senzibilizaciji poslodavaca za uključivanje rodne ravnopravnosti u kadrovske politike.

Preporuke za unapređenje rodne ravnopravnosti na tržištu rada

- Razvoj i promocija rodno osjetljivih programa obrazovanja i obuke, posebno u tehničkim i deficitarnim zanimanjima
- Finansijski podsticaji za poslodavce koji zapošljavaju žene na netradicionalnim pozicijama
- Uvođenje programa mentorstva za žene u cilju pripreme za rukovodeće pozicije
- Razvoj usluga za podršku porodicama (vrtići, dnevni centri) kako bi se olakšalo usklađivanje radnih i porodičnih obaveza
- Kampanje podizanja svijesti o značaju rodne ravnopravnosti u ekonomiji

3. SWOT ANALIZA I STRETEŠKO FOKUSIRANJE

SWOT analiza je izrađena na osnovu prikupljenih podataka, rezultata ankete i konsultacija sa relevantnim akterima. Ona prikazuje snage, slabosti, prilike i prijetnje koje utiču na obrazovni sistem i tržište rada u općini Kozarska Dubica. Analiza jasno pokazuje da su najveći izazovi povezani sa demografskim trendovima, nedostatkom prilagođenih obrazovnih programa i odlaskom mladih. Istovremeno, postoje značajne prilike u vidu prekogranične saradnje, dostupnih EU fondova i mogućnosti za razvoj novih privrednih sektora.

3.1. Pregled unutrašnjih i spoljnjih faktora iz SWOT analiza

Unutrašnji faktori	Spoljašnji faktori
SNAGE: - Postojanje srednje škole u općini - Geografski položaj i blizina granice - Povoljni uslovi za razvoj poljoprivrede - Tradicija zanatskih zanimanja - Mogućnost razvoja specijalizovanih programa obrazovanja - Solidna tehnička opremljenost škole	PRILIKE: - EU fondovi i međunarodni programi podrške - Saradnja sa susjednim općinama i prekogranična saradnja - Razvoj IT i digitalnih vještina - Jačanje dualnog obrazovanja - Povećan interes mladih za preduzetništvo
SLABOSTI: - Negativni demografski trendovi (iseljavanje, pad nataliteta) - Nedovoljna usklađenost nastavnih planova sa potrebama privrede - Nedostatak praktične nastave i opreme - Ograničeni finansijski resursi općine	PRIJETNJE: - Nastavak trenda odlaska mladih u inostranstvo - Konkurencija većih regionalnih centara (Banja Luka, Gradiška, Prijedor) - Nedostatak investicija u lokalnu privredu - Globalne ekonomske krize i politička

- Nizak nivo digitalne infrastrukture	nestabilnost - Brze tehnološke promjene koje nadmažuju kapacitete školskog sistema
---------------------------------------	---

3.2. Strategiko fokusiranje

STRATEŠKI FOKUSI	
1.	Kreiranje i primjena savremenih obrazovnih programa prilagođenih potrebama tržišta rada
2.	Uspostavljanje dugoročnih modela saradnje između obrazovnih institucija i privrede
3.	Promocija ekonomije znanja, inovacija i preduzetničke kulture

3.3. Vizija razvoja

VIZIJA

Kozarska Dubica je opština znanja i inovacija u kojoj obrazovni sistem i privreda funkcionišu u partnerstvu, stvarajući prilike za kvalitetna radna mjesta, razvoj preduzetništva i zadržavanje mladih. Kroz savremene obrazovne programe usklađene sa potrebama tržišta rada, podsticanje inovacija i promociju preduzetničke kulture, opština gradi inkluzivnu i konkurentnu lokalnu ekonomiju zasnovanu na znanju i kreativnosti.

Kratka verzija vizije:

Kozarska Dubica je zajednica znanja, inovacija i preduzetništva, gdje obrazovanje i privreda zajedno stvaraju prilike za kvalitetna radna mjesta i bolju budućnost mladih

4. STRATEŠKI CILJEVI

Na osnovu situacione analize i SWOT nalaza, definišu se strateški ciljevi i prioritete za period 2026-2031. godine. Za svaki cilj i prioritet predloženi su ključni indikatori, sa polaznim i ciljanim vrijednostima

STRATEŠKI CILJ 1: Modernizacija obrazovnih programa i jačanje praktičnih vještina

Cilj je uskladiti obrazovne programe u obrazovnim institucijama sa potrebama lokalne privrede, povećati zastupljenost praktične nastave i uvesti nove smjerove u srednjim školama u skladu sa deficitarnim zanimanjima (maštinstvo, elektrotehnika, IT, poljoprivreda). Ovo bi direktno odgovorilo na slabosti identifikovane SWOT analizom (nedovoljna usklađenost nastavnih planova sa privredom, nedostatak praktične nastave) i iskoristilo prilike (dualno obrazovanje, EU fondovi).

INDIKATOR UTICAJA	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Procenat nastavnih planova usklađenih sa potrebama privrede	5% (2024)	30% (2031)
Broj učenika uključenih u praktičnu nastavu kod poslodavaca	151 učenik	300 učenika

STRATEŠKI CILJ 2: Povezivanje obrazovnog sistema i privrede kroz partnerstva

Cilj je uspostaviti sistemsku saradnju škola, privrednih subjekata i Zavoda za zapošljavanje radi dugoročne ravnoteže ponude i potražnje radne snage. Fokus je na sporazumima o praksi, planovima zapošljavanja, zajedničkim projektima prekvalifikacija i podršci mladima za samozapošljavanje. Ovaj cilj odgovara na prijetnju nastavka odlaska mladih i slabosti ograničenih finansijskih resursa, koristeći prilike EU programa i lokalnog partnerstva GDK

INDIKATOR UTICAJA	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj potpisanih sporazuma škola i privrednih subjekata	47	100
Broj privrednih subjekata koji imaju mentora za praktičnu nastavu	20	50
Broj novozaposlenih kroz programe podrške samozapošljavanju i	288 (2023)	400 (2031)

praksi		
--------	--	--

STRATEŠKI CILJ 3: Zadržavanje mladih i povećanje zaposlenosti kroz inovacije i preduzetništvo

Cilj je stvoriti povoljne uslove da mladi ostanu u Kozarskoj Dubici i razvijaju sopstvene biznise. To uključuje inkubatore, start-up programe, subvencije i edukacije u oblastima IT, zanatstva, agroindustrije i zelenih tehnologija. SWOT analiza prepoznaje povećan interes mladih za preduzetništvo kao šansu, ali i negativne demografske trendove i odlazak mladih.

INDIKATOR UTICAJA	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Broj mladih koji su prošli obuke iz preduzetništva i digitalnih vještina	0	250 (2031)
Broj registrovanih start-up biznisa podržanih kroz programe opštine/EU	5 (2024)	50 (2031)
Procenat mladih koji nakon završene srednje škole ostaju u opštini	39%	55%

5. PRIORITETI I MJERE SA INDIKATORIMA

STRATEŠKI CILJ 1. Modernizacija obrazovnih programa i jačanje praktičnih vještina	Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Prioritet 1.1. Uvođenje novih nastavnih planova i programa usklađenih sa privredom	Broj uvedenih novih ili revidiranih nastavnih planova	0	5 do 2031.
Mjera 1.1.1: Izrada i usvajanje novih nastavnih modula u saradnji sa privrednim subjektima Mjera 1.1.2: Uvođenje novih smjerova u srednjim školama (IT tehnički, maštinski tehnički, agro-tehnički)			
Prioritet 1.2. Jačanje praktične nastave i dualnog obrazovanja	Broj učenika uključenih u dualne programe sa privredom	40	150 do 2031.
Mjera 1.2.1: Potpisivanje ugovora sa poslodavcima o obavljanju dualne nastave Mjera 1.2.2: Ulaganja u opremu i radionice unutar škola za izvođenje praktične obuke			
Prioritet 1.3. Razvoj kadrova u obrazovnom sistemu	Broj nastavnika i instruktora prošlih obuke iz savremenih metoda i tehnologija	0	60 do 2031.
Mjera 1.3.1: Program stručnog usavršavanja nastavnika kroz obuke, seminare i razmjenu iskustava. Mjera 1.3.2: Nefinancijske stimulacije za nastavnike koji uvode inovativne metode nastave.			

STRATEŠKI CILJ 2. Povezivanje obrazovnog sistema i privrede kroz partnerstva	Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Prioritet 2.1. Formalizacija saradnje škola i poslodavaca	Broj potpisanih memoranduma o saradnji	47	100 do 2031.
Mjera 2.1.1: Uspostavljanje stalnog Savjeta za obrazovanje i zapošljavanje Mjera 2.1.2: Organizacija godišnjih foruma privrede i obrazovanja			
Prioritet 2.2. Organizacija stručnih praksi i mentorstva	Broj učenika i studenata koji godišnje realizuju praksu kod lokalnih poslodavaca	80	250 do 2031.
Mjera 2.2.1: Razvoj lokalne baze poslodavaca koji nude praksu i mentorstvo Mjera 2.2.2: Uvođenje stipendija za učenike koji uspješno završe praksu			
Prioritet 2.3. Razvoj programa zajedničkih prekvalifikacija i dokvalifikacija	Broj zajedničkih programa sa privredom i javnim institucijama	0	8 do 2031.
Mjera 2.3.1: Organizacija brzih programa dokvalifikacija u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje Mjera 2.3.2: Programi prekvalifikacije za deficitarna zanimanja			
STRATEŠKI CILJ 3. Zadržavanje mladih i povećanje zaposlenosti kroz inovacije i preduzetništvo	Indikator	Polazna vrijednost	Ciljna vrijednost
Prioritet 3.1. Uspostavljanje start-up	Broj mladih uključenih u inkubatore/start-up programe	0	200 do 2031.

inkubatora i programa podrške mladima			
Mjera 3.1.1: Osnivanje općinskog start-up inkubatora Mjera 3.1.2: Program mentorsko-konsultantske podrške mladim preduzetnicima			
Prioritet 3.2. Subvencije i grantovi za mlade preduzetnike	Iznos dodijeljenih subvencija/grantova godišnje (u KM)	0	500.000 KM kumulativno do 2031.
Mjera 3.2.1: Javni pozivi za dodjelu grantova mladima. Mjera 3.2.2: Oslobođenje dijela troškova osnivanja i poslovanja za start-up firme			
Prioritet 3.3. Edukacija mladih u oblasti digitalnih vještina i preduzetništva	Broj obuka održanih i broj mladih učenika	0	20 obuka sa 250 učenika do 2031.
Mjera 3.3.1: Organizacija ciklusa obuka za digitalne vještine (e-commerce, digitalni marketing) Mjera 3.3.2: Program obuke mladih preduzetnika sa praktičnim radionicama			
Prioritet 3.4. Promocija preduzetničke kulture u lokalnoj zajednici	Broj promotivnih događaja (sajmovi, hackathon, forumi)	1 godišnje	5 godišnje do 2031.
Mjera 3.4.1: Organizacija lokalnih start-up takmičenja i hackathona Mjera 3.4.2: Sajmovi omladinskog preduzetništva i forumi inovacija			

6. UNUTRAŠNJA I MEĐUSOBNA USKLAĐENOSTI STRATEŠKIH DOKUMENATA

Strateški dokument višeg nivoa	Vezani strateški cilj, prioritet i/ili mjera iz Strategije
Strategija razvoja predškolskog, osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja Republike Srpske za period 2022-2030. godine	
Povećanje obuhvata djece predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem; Inovirani program predškolskog vaspitanja i obrazovanja i nastavni planovi i programi za učenike osnovnih i srednjih škola, te inovirani udžbenici; Pomjeranje fokusa sistema vaspitanja i obrazovanja sa polaganja na učenje učenja	Prioritet 1.1. Povećanje dostupnosti predškolskih programa za djecu gdje ne postoji organizovano predškolsko vaspitanje i obrazovanje Prioritet 1.4. Uključivanje djece sa smetnjama u razvoju u predškolske programe Prioritet 2.2. Razvijanje nastavnih planova i programa za osnovno vaspitanje i obrazovanje za sve nastavne predmete s fokusom na ishode učenja Prioritet 2.3. Razvijanje NPP-a za srednje opšte i stručno i tehničko obrazovanje u skladu sa standardima zanimanja i potrebama tržišta rada Prioritet 3.1. Primjena aktivnih oblika učenja/nastave i primjena didaktičko-metodičke paradigme savremene nastave Prioritet 3.2. Unapređenje procesa praćenja razvoja, učenja i napredovanja učenika Prioritet 3.3. Usklađivanje pravne regulative sa potrebama i ciljevima nastave usmjerene na učenika i učenje Prioritet 4.1. Razvijanje standarda rada vaspitno-obrazovnih radnika i direktora Prioritet 4.2. Uspostavljanje sistema vrednovanja kvaliteta rada i napredovanja vaspitno-obrazovnih radnika i direktora
Program ekonomskih reformi Republike Srpske	
Područje: Obrazovanje i vještine Unapređenja povezanosti obrazovanja i tržišta rada i jačanje pristupa i kvaliteta obrazovanja	Strateški cilj 5. Usklađivanje obrazovanja sa potrebama tržišta rada Prioritet 5.1. Kontinuirana saradnja sa poslovnom zajednicom Prioritet 5.2. Usklađivanje nastavnih programa/modula sa potrebama tržišta rada Prioritet 5.3. Unapređenje praktične nastave Prioritet 5.4. Uspostavljanje sistema karijernog vođenja i savjetovanja učenika
Program rada Vlade Republike Srpske	

Sektorska oblast 1. OBRAZOVANJE Cilj 1: Povećanje obuhvata djece uzrasta od tri do šest godina predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem Cilj 3: Poboljšavanje profesionalnog razvoja i efikasnijeg sistema kontinuiranog stručnog usavršavanja vaspitala Cilj 4: Podizanje svijesti javnosti i donosioca odluka o značaju ranog uljenja i mogućim efektima na kasniji razvoj i uljenje Cilj 5: Stvaranje uslova za uključivanje u institucionalno predškolsko vaspitanje i obrazovanje djece sa smetnjama u razvoju	Strateški cilj 1. Povećanje obuhvata djece predškolskim vaspitanjem i obrazovanjem Strateški cilj 2. Inovirani program predškolskog vaspitanja i obrazovanja i nastavni planovi i programi za uljenike osnovnih i srednjih škola, te inovirani udžbenici Strateški cilj 3. Izmijenjen pristup saznavanju sa koncepcije poučavanja na koncepciju uljenja Strateški cilj 4. Obezbeđeni programi stručnog usavršavanja vaspitnoobrazovnih radnika Strateški cilj 5. Usklađivanje obrazovanja sa potrebama tržišta rada
Strategija obrazovanja odraslih u Republici Srpskoj za period 2021-2031. godine	
Cilj 4. Obezbeđena socijalna sigurnost i poboljšani životni uslovi porodiljima domaćinstvima kroz dostupnost stambenih jedinica socijalnog stanovanja. Mjera 4.1. Obezbeđenje socijalne sigurnosti i poboljšanje životnih uslova kroz dostupnost stambenih jedinica socijalnog stanovanja na korišćenje	Strateški cilj 5. Usklađivanje obrazovanja sa potrebama tržišta rada Prioritet 5.1. Kontinuirana saradnja sa poslovnom zajednicom Prioritet 5.2. Usklađivanje nastavnih programa/modula sa potrebama tržišta rada Prioritet 5.3. Unapređenje praktične nastave Prioritet 5.4. Uspostavljanje sistema karijernog vođenja i savjetovanja uljenika
Strategija razvoja malih i srednjih preduzeća Republike Srpske za period 2021-2027. godine	

Cilj 1. Obnavljanje i rast preduzetništva u Republici Srpskoj sa težištem na preduzetništvo mladih i preduzetništvo žena Prioritet 1.2. Razvoj preduzetništva mladih i preduzetništva žena Cilj 3. Rast uloga i proizvoda, usluga i sektora zasnovanih na znanju i inovacijama u strukturi MSP Prioritet 3.1. Razvoj poslovnih vještina za MSP	Strateški cilj 2. Inovirani program predškolskog vaspitanja i obrazovanja i nastavni planovi i programi za učenike osnovnih i srednjih škola, te inovirani udžbenici Strateški cilj 3. Izmijenjen pristup saznavanju sa koncepcije poučavanja na koncepciju učenja Prioritet 3.1. Korišćenje aktivnih oblika učenja/nastave i primjena metoda i didaktičke paradigme savremene nastave Prioritet 3.2. Unapređenje procesa praćenja učenja i napredovanja učenika Prioritet 3.3. Usklađivanje pravne regulative sa potrebama i zahtjevima nastave usmjerena na učenika i učenje Strateški cilj 5. Usklađivanje obrazovanja sa potrebama tržišta rada Prioritet 5.1. Kontinuirana saradnja sa poslovnim zajednicom Prioritet 5.2. Usklađivanje nastavnih programa/modula sa potrebama tržišta rada Prioritet 5.3. Unapređenje praktične nastave
--	--

7. OKVIRNI FINANSIJSKI PLAN

OKVIRNI FINANSIJSKI PLAN				
ZA PERIOD VAŽENJA STRATEŠKOG DOKUMENTA				
Redni broj i oznaka	Ukupno (KM)	Budžet institucije (KM)	Ostali izvori	
			(KM)	Izvori
STRATEŠKI CILJ 1. Modernizacija obrazovnih programa i jačanje praktičnih vještina	570.000	262.500	307.500	
Prioritet 1.1: Uvođenje novih nastavnih planova i programa usklađenih sa privredom	20.000	7.500	12.500	
Mjera 1.1.1: Izrada i usvajanje novih nastavnih modula u saradnji sa privrednim subjektima.	5.000	-	5.000	
Mjera 1.1.2: Uvođenje novih smjerova u srednjim školama (IT tehnički, maštinski, agro-tehnički).	15.000	7.500	7.500	
Prioritet 1.2: Jačanje praktične nastave i dualnog obrazovanja	500.000	250.000	250.000	
Mjera 1.2.1: Razvoj dualnog obrazovanja.	-	-	-	
Mjera 1.2.2: Ulaganja u opremu i radionice unutar škola za izvođenje praktične obuke.	500.000	250.000	250.000	
Prioritet 1.3: Razvoj kadrova u obrazovnom sistemu	50.000	5.000	45.000	
Mjera 1.3.1: Program stručnog usavršavanja nastavnika kroz obuke, seminare i razmjenu iskustava.	50.000	5.000	45.000	
Mjera 1.3.2: Nefinancijske stimulacije za nastavnike koji uvode inovativne metode nastave.	-	-	-	

STRATEŠKI CILJ 2 Povezivanje obrazovnog sistema i privrede kroz partnerstva	430.00	120.000	310.000	
Prioritet 2.1. Formalizacija saradnje škola i poslodavaca	150.000	50.000	100.000	
Mjera 2.1.1: Uspostavljanje stalnog Savjeta za obrazovanje i zapošljavanje	-	-	-	
Mjera 2.1.2: Organizacija godišnjih foruma privrede i obrazovanja.	150.000	50.000	100.000	
Prioritet 2.2: Organizacija stručnih praksi i mentorstva	80.000	70.000	10.000	
Mjera 2.2.1: Razvoj lokalne baze poslodavaca koji nude praksu i mentorstvo.	10.000	-	10.000	
Mjera 2.2.2: Uvođenje (jednokratnih naknada) za učenike koji uspješno završe praksu	70.000	70.000	-	
Prioritet 2.3: Razvoj programa zajedničkih prekvalifikacija i dokvalifikacija	200.000	-	200.000	
Mjera 2.3.1: Organizacija brzih programa dokvalifikacija u saradnji sa Zavodom za zapošljavanje	200.000	-	200.000	
Mjera 2.3.2: Programi prekvalifikacije za deficitarna zanimanja				
STRATEŠKI CILJ 3 Zadržavanje mladih i povećanje zaposlenosti kroz inovacije i preduzetništvo	1.120.000	470.000	650.000	
Prioritet 3.1: Uspostavljanje start-up inkubatora i programa podrške mladima	645.000	240.000	405.000	
Mjera 3.1.1: Osnivanje općinskog start-up inkubatora.	525.000	210.000	315.000	
Mjera 3.1.2: Program mentorsko-konsultantske podrške mladim preduzetnicima	120.000	30.000	90.000	

Prioritet 3.2: Subvencije i grantovi za mlade preduzetnike	300.000	200.000	100.000	
Mjera 3.2.1: Javni pozivi za dodjelu grantova mladima.	300.000	200.000	100.000	
Mjera 3.2.2: Oslobađanje dijela troškova osnivanja i poslovanja za start-up firme	-	-	-	
Prioritet 3.3: Edukacija mladih u oblasti digitalnih vještina i preduzetništva	75.000	10.000	65.000	
Mjera 3.3.1: Organizacija ciklusa obuka za digitalne vještine (e-commerce, digitalni marketing).	50.000	5.000	45.000	
Mjera 3.3.2: Program obuke mladih preduzetnika sa praktičnim radionicama	25.000	5.000	20.000	
Prioritet 3.4: Promocija preduzetničke kulture u lokalnoj zajednici	100.000	20.000	80.000	
Mjera 3.4.1: Organizacija lokalnih start-up takmičenja i hackathona.	50.000	10.000	40.000	
Mjera 3.4.2: Sajmovi omladinskog preduzetništva i forumi inovacija.	50.000	10.000	40.000	
Ukupno iz strateškog dokumenta	2.220.000	897.500	1.322.500	

Obrađivač: Odjeljenje za privredu

**PREDLAGAČ:
NAČELNIK**